Összefoglaló

Az Európai Bankhatóság (EBH) 2024-ben elért eredményei igazolták az uniós bankszektor stabilitásának és rezilienciájának fokozása iránti elkötelezettségét. Az EBH a 2024. évi munkaprogramjában felvázolt feladatok 93%-át teljesítette, ami rávilágít a szabályozási feladatai iránti rendíthetetlen elkötelezettségére.

2024-ben az EBH jelentős előrelépést ért el a Bázel III reformok EU-n belüli végrehajtása terén, amelyeknek a célja a bankok rezilienciájának biztosítása a jövőbeli válságokkal szemben és a pénzügyi rendszer megerősítése. Az EBH az egységes szabálykönyv bővítésére összpontosított azáltal, hogy iránymutatásokat és technikai standardokat bocsátott ki olyan kulcsfontosságú banki témákra vonatkozóan, mint a hitelkockázat, a piaci kockázat és a működési kockázat. Az EBH emellett hozzájárult az európai zöld megállapodáshoz azáltal, hogy előrelépést tett a fenntartható finanszírozás integrálása terén, iránymutatásokat és jelentéseket adott ki a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatokról, a zöldrefestésről és a forgatókönyv-elemzésről, tükrözve a környezeti és társadalmi megfontolások prudenciális keretekbe való beépítése iránti elkötelezettségét. A hatóság az arányosság kérdésével is foglalkozott azáltal, hogy a prudenciális célkitűzések fenntartása mellett a kisebb bankokra nehezedő szabályozási terhek minimalizálására összpontosított, és előrelépést tett a befektetési vállalkozásokra vonatkozó rendeletek (IFR/IFD) szerinti megbízatások terén. Az egységes szabálykönyv megerősítése során az EBH jelentések és aktualizált iránymutatások – többek között a CET1-re, a TLAC/MREL-re és a likviditási standardokra vonatkozó iránymutatások – révén foglalkozott a tőkeinstrumentumokkal és a szabályozáshalmozással. Értékelte az olyan elemeket, mint a nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR), és arra a következtetésre jutott, hogy nincs szükség jelentős jogszabályi változtatásokra. A 2. pillérrel kapcsolatos munka kiterjedt a kamatlábkockázat hatásainak elemzésére és a felügyeleti felülvizsgálati iránymutatások (SREP) aktualizálására, miközben a benchmarking tevékenységek a hitel- és piaci kockázatokra vonatkozóan folytatódtak. Az irányítás terén az európai felügyeleti hatóságok (EFH-k) közös iránymutatásai javították a szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági értékelésekről szóló ágazatközi kommunikációt. Az EBH foglalkozott a javadalmazási politikákkal is, jelentéseket tett közzé a nemi semlegességről és a magas keresettel rendelkezőkről, és megkezdte az EU-n kívüli bankok piaci részesedésének és devizakitettségeinek éves nyomon követését, javítva az átláthatóságot és a kockázatok megértését az uniós bankszektor egészében.

Az EBH a magas kamatlábak, a lassú növekedés és a geopolitikai bizonytalanság közepette a pénzügyi stabilitás nyomon követésére összpontosított, különös hangsúlyt fektetve a bankszektorra gyakorolt hatásra. 2024-ben az EBH kockázatértékelési jelentésének két kiadását tette közzé, egyet tavasszal, egyet pedig ősszel, és az utóbbihoz mellékelte az EU egészére kiterjedő átláthatósági vizsgálat eredményeiről szóló közleményt. Az EBH aktualizálta stressztesztelési módszertanát is, amely olyan új elemekkel bővült, mint a nettó díj- és jutalékbevételek (NFCI) előrejelzése és a piacikockázat-érzékenység. Emellett az EBH egyszeri klímakockázati stressztesztet is végzett, hogy értékelje a pénzügyi szektor rezilienciáját az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag forgatókönyvei alapján, amely kimutatta, hogy az átmeneti kockázatok csak korlátozott hatást gyakorolnak, de potenciális zavarokat okozhatnak makrogazdasági tényezőkkel kombinálva. Az EBH azon is dolgozik,

hogy az éghajlati kockázatokat fokozatosan beépítse az uniós szintű stressztesztelési keretrendszerbe. 2027-től kezdődően olyan kombinált megközelítést fog alkalmazni, amely a tőkemegfelelést és az üzleti modellek rezilienciáját egyaránt értékeli, miközben biztosítja a meglévő stressz-teszt-módszertanokkal való összhangot.

2024-ben az EBH folytatta adatstratégiájának fejlesztését annak érdekében, hogy fokozza a szabályozási adatok megszerzését, felhasználását és terjesztését az EUCLID platformján keresztül, lehetővé téve a jobb adatáramlást és a magas színvonalú információkhoz való hozzáférést. Az EBH olyan eszközöket bocsátott az érdekeltek rendelkezésére, amelyekkel 123 bank több mint 9500 adatpontjából származó kulcsfontosságú pénzügyi adatokat lehet vizualizálni és összehasonlítani, ezzel segítve az átláthatóság és a piaci fegyelem növelését. Támogatta továbbá az adatalapú elemzéseket, és válaszolt az uniós bankok finanszírozásával és kitettségével kapcsolatos tanácskérésekre. Az EBH megkezdte az EUCLID kiigazítását az adatszolgáltató szervezetek olyan új típusainak figyelembevétele érdekében, mint például a MiCA-rendelet és a digitális működési rezilienciáról szóló jogszabály (DORA) hatálya alá tartozó szervezetek. Az EBH előrelépést ért el a 3. pillér adatközpontjának megvalósításában is, és dolgozott az integrált jelentéstétel javításán, beleértve az irányítási struktúrát és az adatmodell (DPM 2.0) javítását a jobb jelentéstételi hatékonyság érdekében. Az EBH új eszközöket is bevezetett az adatok jobb minőségének és következetességének biztosítása érdekében, igazodva a felügyeleti adatközlésre és az uniós banki szabályozás átláthatóságára irányuló, folyamatban lévő erőfeszítésekhez.

2024-ben az európai felügyeleti hatóságok fokozták a DORA végrehajtására irányuló erőfeszítéseiket, felkészülve a keretrendszer 2025-től kezdődő teljes körű alkalmazására. A legfontosabb tevékenységek közé tartozott a kritikus harmadik fél IKT-szolgáltatók felvigyázásának előmozdítása irányítási struktúrák létrehozásával és a felvigyázási feladatokra vonatkozó módszertanok kidolgozásával. Az európai felügyeleti hatóságok a szükséges képességek kiépítése érdekében képzési programokat is indítottak a személyzet és a pénzügyi szervezetek számára. A rendszerszintű kiberkockázatok EU általi mérséklésével összhangban az európai felügyeleti hatóságok bevezették a rendszerszintű kiberbiztonsági események uniós koordinációs keretét (EU-SCICF) a pénzügyi hatóságok közötti koordináció javítása és a pénzügyi stabilitást fenyegető kiberkockázatok csökkentése érdekében. 2024 decemberében az európai felügyeleti hatóságok közös nyilatkozatban nyújtottak iránymutatást a pénzügyi szervezetek számára az új követelményekkel kapcsolatban, különösen az IKT-incidensek jelentésére és a harmadik fél szolgáltatókra vonatkozóan.

A kriptoeszközök piacairól szóló rendelet (MiCA) 2023-ban lépett hatályba, teljes körű alkalmazása pedig 2024-ben kezdődött. 2024-ben az EBH 20 technikai standardot és iránymutatást dolgozott ki a fogyasztóvédelem, az irányítás és a prudenciális reziliencia javítása érdekében a kriptoeszközök piacainak tekintetében. Az EBH a jelentős eszközalapú tokenek (ART-k) és elektronikuspénz-tokenek (EMT-k) felügyeletére keretet dolgozott ki, beleértve az információcserére szolgáló eszközöket és a felügyeleti eljárások sablonjait. A kriptoeszközökkel foglalkozó állandó bizottság (CASC) felváltotta az ideiglenes kriptoeszköz-felügyeleti koordinációs csoportot (CSCG), hogy segítse a tudásmegosztást és a felügyeleti konvergenciát. Emellett az EBH nyilatkozatokat adott ki, hogy emlékeztesse a kibocsátókat és a fogyasztókat a MiCA-rendelet szerinti új követelményekre, kiemelve a felügyeleti figyelmet igénylő kulcsfontosságú témákat, és megerősítve a szabályozási keret következetes alkalmazását az egész EU-ban. Az EBH a MiCA-rendelet szerinti egyéb

feladataira vonatkozóan befejezte az előkészítő intézkedéseket is, többek között nem kötelező erejű véleményt adott a kriptoeszközök osztályozásáról, és ideiglenes beavatkozási hatásköröket gyakorolt.

2024-ben az EBH nagyobb hangsúlyt helyezett az innovációra, a fogyasztóvédelemre, valamint a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem (AML/CFT) új keretrendszerére való átállásra. Az EBH figyelemmel kísérte az újonnan megjelenő pénzügyi technológiákat, köztük a decentralizált finanszírozást, a mesterségesintelligencia- (MI)/gépi tanulási alkalmazásokat és a kriptoeszközöket, miközben értékelte a kapcsolódó kockázatokat is, például a működési és fogyasztóvédelmi problémákat. Jelentéseket adott ki a tokenizált betétekről, a decentralizált finanszírozásról (DeFi), valamint a mesterséges intelligenciának a bankszektorra gyakorolt hatásáról, illetve iránymutatást adott a digitális pénzügyi szolgáltatások szabályozási következetességére vonatkozóan. Emellett az EBH a nem banki hitelezők és a panaszkezelés ellenőrzése révén a fogyasztóvédelmet helyezte előtérbe, és lépéseket tett a pénzügyi szolgáltatásokhoz való tisztességes hozzáférés biztosítása érdekében. Az EBH vezette a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemmel kapcsolatos gyakorlatok egységesítésére, a felmerülő, pénzügyi bűncselekményekkel kapcsolatos kockázatok kezelésére irányuló erőfeszítéseket, és összehangolta a nemzeti hatóságokkal az új szabályozási intézkedések végrehajtását. Megkezdte továbbá a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem új uniós keretrendszerére való átállás előkészítését, hozzájárulva az új Európai Pénzmosás Elleni Hatóság (AMLA) létrehozásához, amely 2025-ig átveszi a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos feladatokat.